

ESMA OTSUS,

10. juuni 2020,

pikendada ajutist nõuet, et lühikese netopositsiooniga füüsilised või juriidilised isikud alandaksid ajutiselt lühikesest netopositsioonist teatamise künnist seoses selliste äriühingute emiteeritud aktsiakapitaliga, mille aktsiatega on lubatud reguleeritud turul kaubelda üle teatud teatamiskünnise, millest peab teavitama pädevaid asutusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 1 punkti a kohaselt

EUROOPA VÄÄRTPABERITURUJÄRELEVALVE JÄRELEVALVENÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eelkõige selle IX lisa,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ,⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 9 lõiget 5, artikli 43 lõiget 1 ja artikli 44 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrust (EL) nr 236/2012 lühikeseks müügi ja krediidiriski vahetustehingute teatavate aspektide kohta,⁽²⁾ eelkõige selle artikli 28 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni 5. juuli 2012. aasta delegeeritud määrust (EL) nr 918/2012, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 236/2012 lühikeseks müügi ja krediidiriski vahetustehingute teatavate aspektide kohta seoses mõistetega, lühikeste netopositsioonide arvutamise, riigi krediidiriski vahetustehingus olevate kaetud positsioonidega, teatamiskünnistega, likviidsuskünnistega piirangute peatamiseks, finantsinstrumentide väärtuse märkimisväärse langusega ja ebasoodsate sündmustega,⁽³⁾ eelkõige selle artiklit 24,

võttes arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 16. märtsi 2020. aasta otsust (EL) 2020/525,⁽⁴⁾ millega nõutakse, et lühikese netopositsiooniga füüsilised või juriidilised isikud alandaksid ajutiselt lühikesest netopositsioonist teatamise künnist seoses selliste äriühingute emiteeritud aktsiakapitaliga, mille aktsiatega on lubatud reguleeritud turul kaubelda üle teatud teatamiskünnise, millest peab teavitama pädevaid asutusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 1 punkti a kohaselt,

ning arvestades järgmist:

1. Sissejuhatus

- (1) Otsusega (EL) 2020/525 nõudis ESMA, et füüsilised või juriidilised isikud, kellel on lühike netopositsioon seoses selliste äriühingute emiteeritud aktsiakapitaliga, mille aktsiatega on lubatud reguleeritud turul kaubelda, teavitaksid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 1 punkti a kohaselt pädevaid asutusi mis tahes sellise juhu

¹ ELT L 331, 15.12.2010, lk 84.

² ELT L 86, 24.3.2012, lk 1.

³ ELT L 274, 9.10.2012, lk 1.

⁴ ELT L 116, 15.4.2020, lk 5–13.

üksikasjadest, kui positsioon ulatub 0,1%-ni emiteeritud aktsiakapitalist, ületab 0,1% või langeb alla 0,1% sellest.

- (2) ESMA otsusega (EL) 2020/525 kehtestatud meetme põhjus oli riiklike pädevate asutuste ja ESMA vajadus suuta seirata lühikesi netopositsioone, mis on turuosalistel seoses reguleeritud turgudel kauplemiseks lubatud aktsiatega, arvestades praegusi erakorralisi olusid finantsturgudel.
- (3) Määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 10 kohaselt peab ESMA selle meetme läbi vaatama asjakohaste ajavahemike tagant ja vähemalt kord kolme kuu jooksul.
- (4) ESMA tegi selle läbivaatamise tulemusindikaatorite analüüsi põhjal, käsitledes muu hulgas hindu, volatiilsust, krediidiriski vahetustehingute marginaali indekseid ning samuti lühikeste netopositsioonide arengut (need on alates esialgse otsuse jõustumisest 16. märtsil 2020 pidevalt kasvanud), pöörates erilist tähelepanu positsioonidele vahemikus 0,1...0,2%. Tehtud analüüsi alusel otsustas ESMA, et ta peaks meetet pikendama veel kolmeks kuuks.

2. Meetme võime kõrvaldada olulisi ohte ja nende piiriülest mõju (määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 2 punkt a)

a. Oht finantsturgude nõuetekohasele toimimisele ja terviklusele

- (5) COVID-19 pandeemia on jätkuvalt raskeid kahjulikke toimeid reaalmajandusele ELis ja tulevase taastumise mis tahes väljavaated on jätkuvalt ebakindlad. Kuigi ELi finantsturud on osaliselt üle saanud alates 16. märtsist 2020 tekkinud kahjust, mõjutab see ebakindlus ka nende tulevast arengut.
- (6) Euroopa aktsiaindeksite toimimine viitab haavatavale turukeskkonnale, kus 20. veebruari 2020 võrdluspunktiks võttes on Eurostoxx 50 kaotanud 4. juuniks 2020 ligikaudu 13% väärtusest [Joonis 1], kusjuures kahju on kandnud kõik sektorid. Hinnalangused esinevad kõikjal kogu ELis, 24 jurisdiktsiooni aktsiaturud on kaotanud vähemalt 10% väärtusest, kui võrrelda 4. juuni hindu 20. veebruari 2020 hindadega. Sama ajavahemiku jooksul on Euroopa krediidasutuste aktsiahinnad kaotanud 9...48% väärtusest.
- (7) Kuigi VSTOXXiga mõõdetav volatiilsus (Eurostoxx 50 optioonihindadel põhinev eeldatav turuhinnapõhine volatiilsus) on samuti langenud alates märtsis saavutatud kõrgpunktist, kui see ületas 80%, on see nüüd ligikaudu 14% üle 20. veebruaril täheldatud volatiilsuse. ESMA märgib, et praegused volatiilsuse tasemed ületavad ikka veel tavapäraste turutingimuste omi [Joonis 3].
- (8) Samalaadseid tähelepanekuid võib teha krediidiriski vahetustehingu marginaali kohta, mille korral on vaatamata 15. märtsist alates saadud andmete vähenemisele Euroopa ettevõtjatest emitentide tasemed jätkuvalt 22 baaspunkti üle 20. veebruari taseme (iTraxx Europe) ja 29 baaspunkti üle Euroopa finantsemitentide (iTraxx European Financials) taseme [Joonis 5]. Arvestades, kuidas krediidiriski vahetuslepingud täitsid juhtrolli finantskriisi ajal, võib seni, kuni krediidiriski vahetuslepingu marginaal on jätkuvalt kõrge, eeldada, et finantsturud on jätkuvalt äärmiselt ebakindlas olukorras.

- (9) EMPs sellistele reguleeritud turgudele kauplemiseks lubatud aktsiate arv, mille lühike netopositsioon registreeriti ajavahemikus 12. märtsist (kui teatamiskünnis oli 0,2%) 16. märtsini 2020 (kui teatamiskünnist alandati 0,1%-le), kasvas ligikaudu 10% võrra. Protsentkasv eurodes esitatava väärtuse mõistes (10. veebruari 2020 aktsiahindade põhjal) oli ligikaudu 15% ja aktsiakapitali mõistes ligikaudu 11%. Vahemiku 0,1...0,2% lühikese netopositsiooniga aktsiate protsent oli ligikaudu 7%. See arv ei sisalda selle vahemiku positsioone, mis osalesid üle 0,2% kumulatiivsetes lühikestes netopositsioonides. Vahemiku 0,1...0,2% lühikese netopositsiooniga aktsiate protsent on ajavahemiku 16. märts – 1. juuni 2020 jooksul pidevalt kasvanud ja on keskmiselt 11% [Joonis 8]. Võib seega järeldada, et lühikese netopositsiooni kasv 16. märtsil oli tingitud ka vahemiku 0,1...0,2% positsioonide asjakohasest protsendist, millest tuli teatada madalama teatamiskünnise tõttu, mille ESMA kehtestas ja mis jõustus sel päeval.
- (10) Seega näitavad oluline hinnalangus kõikjal, suhteliselt suur volatiilsus, suur krediidiriski vahetustehingu marginaal ja lühikese netopositsiooni arvu suurenev kasv, et turud on jätkuvalt haavatavas seisundis. Selline turuolukord muudab tõenäolisemaks, et lühikeseks müümise surve võiks lähikuudel käivitada või tugevdada negatiivseid arenguid, mis omakorda võib kahjustada selliseid tegureid nagu turu usaldus või hinnamääramismehhanismi terviklus.
- (11) ESMA leiab, et ülalkirjeldatud asjaolude kokkusattumine on suur oht finantsturgude nõuetekohasele toimimisele ja terviklusele.

b. Oht Euroopa Liidu finantssüsteemile tervikuna või selle osale

- (12) Nagu selgitatakse Euroopa Keskpannga (EKP) finantsstabiilsuse ülevaates,⁽⁵⁾ on finantsstabiilsus seisund, milles finantsvahendajatest, turgudest ja turutaristust koosnev finantssüsteem talub tagasilööke ja finantstasakaalustamatust.
- (13) COVID-19 pandeemia on jätkuvalt ränk mõju ELi reaalmajandusele. Nagu teatati ESMA riskipaneelis mais,⁽⁶⁾ toob sellest tulenev haavatav turukeskkond „institutsionaalsete ja jaeinvestorite jaoks kaasa edasise pikaaegse (võimalik, et tõsise) turukorrigeerimise perioodi ohu ning oodata on väga suuri riske terves ESMA volituste valdkonnas“. Sellega seoses hoiatas ESMA avalikkust võimaluse eest, et praegune finantsturgude tootlikkus ja selle aluseks olev majandustegevus lahknevad.
- (14) Märtsist alates täheldatud hinnalangused on jätnud valdava enamuse aktsiatest (kui mitte kõik aktsiad), millega lubatakse reguleeritud turul kaubelda, ebakindlasse olukorda, milles edasistel hinnalangustel, mis ei ole tingitud täiendavast olulisest teabest, võivad olla väga kahjulikud tagajärjed.

⁵ <https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/fsr/html/ecb.fsr201911~facad0251f.en.html>

⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-165-1179_risk_dashboard_no.1_2020.pdf

- (15) Praegustes ebakindlates oludes võivad märkimisväärse müügisurve ja aktsiahindade ebatavalise volatiilsuse käivitada eri tegurid, sh lühikeseks müügiga tegelevate ja märkimisväärset lühikest netopositsiooni tekitavate turuosaliste kasvav arv.
- (16) Konkreetsemalt viitab krediidasutuste laiaulatuslik hinnakaotus, et finantssektori emitendid on potentsiaalselt haavatavad lühikeseks müügi strateegiate ja märkimisväärse lühikese netopositsiooni suhtes, sõltumata sellest, kas neid strateegiaid ja positsiooni toetab oluline teave.
- (17) Lühikeseks müügi strateegiate akumulatsioon ja märkimisväärse lühikese netopositsiooni väljakujunemine võivad seejärel viia kannatada saava finantssektori emitentide jaoks hindade korratu langusspiraalini, millel võib olla ülekanduvaid mõjusid teiste emitentide jaoks samas liikmesriigis või üle ELi, mis võib lõppkokkuvõttes ohustada ühe või mitme liikmesriigi finantssüsteemi.
- (18) Vaatamata Euroopa finantsturgudel täheldatud osalisele taastumisele leiab ESMA, et praegune turuolukord ohustab jätkuvalt raskelt ELi finantssüsteemi stabiilsust.
- (19) ESMA volituste raames kohustab meede, mille pikendamiseks tehakse ettepanek, füüsilisi ja juriidilisi isikuid, kes on võtnud lühikesi netopositsioone seoses aktsiatega, millega tohib reguleeritud turul kaubelda, teavitama riiklike pädevaid asutusi madalamate teatamiskünnistega, kui on sätestatud määruse (EL) nr 236/2012 artiklis 5.
- (20) Eespool mainitud arvestades peaks see pikendatav meede säilitama riiklike pädevate asutuste ja ESMA täiustatud suutlikkust hinnata adekvaatselt kujunevat olukorda, eristada olulisel teabel põhinevaid turuliikumisi nendest, mille võib käivitada või mida teravdada lühikeseks müümise, ning reageerida, kui turgude terviklus, nõuetekohane toimimine ja stabiilsus nõuavad jõulisemaid meetmeid.

c. Piiriülesed mõjud

- (21) Eespool kirjeldatud ohud turu terviklusele, nõuetekohasele toimimisele ja finantsstabiilsusele hõlmavad kogu Euroopa Liitu. Nagu rõhutatud eespool, langes indeks Eurostoxx 50, mis hõlmab 50 kvaliteetväärtpaberite emitenti 11⁽⁷⁾ euroala riigist, alates 20. veebruarist 2020 ligikaudu 13% võrra ja indeks STOXX Europe 800, mis esindab 800 suurimat äriühingut Euroopas, 16% võrra [Joonis 1]. Lisaks on ebatavalise müügisurve mõju jätkuvalt ilmne ka muudes ELi turgude tähtsamates indeksites, seda vaatamata taastumismärkidele [Joonis 6].
- (22) Sellist kogu ELi hõlmavat iseloomu näitlikustab ka teatud sektorite suurem korrelatsioon. Nagu esitatakse näiteks allikas [Joonis 7], suurenesid finantsteenuste, pankade ja kindlustussektori ning indeksi Euro Stoxx Europe 600 korrelatsioonid kiiresti alates veebruarist 2020 ja lähenesid 1-le.

⁷ Austria, Belgia, Hispaania, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa ja Soome.

(23) Arvestades, et ohud mõjutavad kõigi ELi liikmesriikide finantsturge, on piiriülesed järelmid jätkuvalt eriti rasked, sest ELi finantsturgude seotus ja suurenenud korrelatsioon suurendavad lühikeseks müügi surve korral kõiki turge haaravate potentsiaalsete ülekanduvate mõjude või n-ö nakkusefekti tõenäosust.

3. Ükski pädev asutus ei ole võtnud ohu kõrvaldamiseks meetmeid või ühe või mitme pädeva asutuse võetud meetmed ei ole ohu kõrvaldamiseks piisavad (määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 2 punkt b)

(24) Üks tingimustest, mil ESMA saab vastu võtta käesolevas otsuses sisalduva meetme, on asjaolu, et pädev(ad) asutus(ed) ei ole võtnud ohu kõrvaldamise meetmeid või võetud meetmed ei vähenda ohtu piisavalt.

(25) ESMA otsuses 2020/525 kirjeldatud turu tervikluse, nõuetekohase toimimise ja finantsstabiilsuse probleemid, mis selle otsuse mõistes veel kehtivad, on sundinud mõnda riiklikku pädevat asutust konsulteerima riiklike meetmete üle või võtma riiklikke meetmeid, mille eesmärk on piirata aktsiate lühikeseks müüki.

(26) Hispaanias kehtestas Comisión Nacional del Mercado de Valores (CNMV) 17. märtsil 2020 määruse (EL) nr 236/2012 artikli 20 lõike 2 punktide a ja b alusel üheks kuuks hädaabimeetme seoses tehingutega, mis võivad tekitada Hispaania kauplemiskohtades (kus CNMV on asjaomane pädev asutus) kauplemiseks lubatud aktsiate lühikese netopositsiooni või seda halvendada. Meetme kohaldamist pikendati 18. maini.

(27) Itaalias kehtestas Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (CONSOB) 18. märtsil 2020 määruse (EL) nr 236/2012 artikli 20 lõike 2 punktide a ja b alusel kolmeks kuuks hädaabimeetme seoses tehingutega, mis võivad tekitada Itaalia minimaalse ülekandesummaga reguleeritavates kauplemiskohtades (kus CONSOB on asjaomane pädev asutus) kauplemiseks lubatud aktsiate lühikese netopositsiooni või seda halvendada. Meede pidi lõppema 18. juunil, kuid tühistati 18. mail.

(28) Prantsusmaal kehtestas Autorité des marchés financiers (AMF) 18. märtsil määruse (EL) nr 236/2012 artikli 20 lõike 2 punktide a ja b alusel üheks kuuks hädaabimeetme seoses tehingutega, mis võivad tekitada Prantsusmaa kauplemiskohtades (kus AMF on asjaomane pädev asutus) kauplemiseks lubatud aktsiate lühikese netopositsiooni või seda halvendada. Meetme kohaldamist pikendati 18. maini.

(29) Belgias kehtestas finantstagatiste ja turgude asutus (FSMA) 18. märtsil 2020 määruse (EL) nr 236/2012 artikli 20 lõike 2 punktide a ja b alusel üheks kuuks hädaabimeetme seoses tehingutega, mis võivad tekitada Belgia kauplemiskohtades (Euronext Brussels ja Euronext Growth), kus FSMA on kõige asjaomasema turu korral pädev asutus, kauplemiseks lubatud aktsiate lühikese netopositsiooni või seda halvendada. Meetme kohaldamist pikendati 18. maini.

- (30) Kreekas kehtestas Kreeka kapitaliturgude komisjon (HCMC) 18. märtsil 2020 määruse (EL) nr 236/2012 artikli 20 lõike 2 punktide a ja b alusel 24. aprillini hädaabimeetme seoses tehingutega, mis võivad tekitada Kreeka kauplemiskohtades (kus HCMC on asjaomane pädev asutus) kauplemiseks lubatud aktsiate lühikese netopositsiooni või seda halvendada. Meetme kohaldamist pikendati 18. maini.
- (31) Austrias kehtestas Austria Finanzmarktaufsicht (FMA) 18. märtsil 2020 määruse (EL) nr 236/2012 artikli 20 lõike 2 punktide a ja b alusel üheks kuuks meetme, mis käsitleb muu kui lühikeseks müügi tehingu (millega luuakse finantsinstrument või mis on teise finantsinstrumendiga seotud) sooritamist või selle suurendamist ja mille eesmärk või üks eesmärkidest on võimaldada füüsilisel või juriidilisel isikul saada rahalist kasu juhul, kui langeb sellise väärtpaberi väärtus, mis on lubatud Viini väärtpaberibörsi reguleeritud turul (Amtlicher Handel; WBAH) kauplemiseks ja mille korral FMA on asjaomane pädev asutus. Meetme kohaldamist pikendati 18. maini.
- (32) Pärast loetletud ajutiste meetmete aegumist ei ole ELis võetud määruse (EL) nr 236/2012 kohaseid täiendavaid meetmeid ning käesoleva otsuse tegemise päeval kehtivad meetmed puuduvad.
- (33) Selliste määruse (EL) 236/2012 artikli 20 kohaste lühikeseks müügi ajutiste piirangute eesmärk oli takistada finantsinstrumentide hinna korrapäratut langemist COVID-19 tekitatud erakorralistel asjaoludel, kuid need ei käsitlenud jätkuvat vajadust säilitada riiklike pädevate asutuste laiendatud seiresuutlikkusi, et paremini peenhäälestada mis tahes regulatiivtegevust, mida on vaja lähikuudel.
- (34) Käesoleva otsuse tegemise ajal ei ole ükski pädev asutus võtnud meetmeid, et suurendada oma nähtavust lühikeste netopositsioonide arengus madalamate teatamiskünniste kehtestamise kaudu, sest nad saavad tugineda ESMA otsusele 2020/525.
- (35) Vajadus, et lühike netopositsioon oleks märgatavam, on veelgi teravam kontekstis, kus eespool nimetatud määruse (EL) nr 236/2012 artikli 20 kohaselt kehtestatud piirangud on äsja aegunud või kaotatud kuues liikmesriigis, kus need kehtestati. Et lühikeseks müügi ja samaväärse toimega tehingute suhtes ei kohaldata enam muid väliseid piiranguid, peavad riiklikud pädevad asutused kogu ELis suutma eelnevalt tuvastada, kas kujundatakse lühikesi netopositsioone ulatuses, mis võib viia eespool kirjeldatud ohtude ilmnenemiseni finantsturgudele ja finantsstabiilsusele ning nende süvenemiseni lühikeseks müügi surve tõttu.
- (36) Eespool nimetatud kogu ELi hõlmavaid ohte arvestades on selgunud, et praeguste pingeliste turutingimuste korral ei piisa teabest, mida riiklikud pädevad asutused saavad määruse (EL) nr 236/2012 artikli 5 lõikes 2 sätestatud tavapärase aruandluskünnise kohaselt. ESMA leiab, et madalama teatamiskünnise säilitamine peaks tagama kõigile ELi riiklikele pädevatele asutustele ja ESMA-le parimad võimalikud andmed turutrendide jälgimiseks ning valmistama pädevaid asutusi või ESMA-t ette vajaduse korral täiendavate meetmete võtmiseks.

4. Meetme tõhusus (määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 3 punkt a)

- (37) ESMA peab arvestama ka seda, mis ulatuses ja kui oluliselt leevendab pikendatav meede tuvastatud ohte.
- (38) ESMA leiab, et vaatamata erakorralistele kahjumitele, mis on tekkinud reguleeritud turgudel aktsiatega kauplemisel alates 20. veebruarist 2020, on turud toimunud nõuetekohaselt ja turgude terviklus on suuresti säilinud.
- (39) ESMA on seepärast analüüsinud praegusi asjaolusid, eelkõige selles osas, kui palju need ohustavad ELis turgude terviklust ja finantsstabiilsust ning kas ESMA meetme pikendamine oleks nende ohtude leevendamisel ennetava lähenemisviisina tõhus.

a. Meede leevendab oluliselt ohtu finantsturgude nõuetekohasele toimimisele ja terviklusele

- (40) Eespool kirjeldatud asjaoludel võib lühikeseks müümise ja lühikese positsiooni kujunemisest tingitud mis tahes äkiline müügisurve ja turu volatiilsuse kasv võimendada finantsturgude langustrende. Kuigi lühikeseks müügil võib muul ajal olla positiivne mõju emitentide väärtuse õigele määramisele, võib sellega praeguses turuolukorras kaasneda täiendav oht turgude nõuetekohasele toimimisele ja terviklusele.
- (41) Arvestades eelkõige praeguse erakorralise olukorra horisontaalset mõju, mis kahjustab paljusid aktsiaid kogu Euroopa Liidus, võib aktsiahinna mis tahes äkilist langust teravdada täiendav müügisurve, mis on tingitud lühikeseks müügist ja selliste lühikeste netopositsioonide arvu suurenemisest, mis on alla riiklike pädevate asutuste määruse (EL) nr 236/2012 artikli 5 kohaste tavapärase teatamiskünniste ja mida seetõttu ilma pikendatava meetmeta ei tuvastataks.
- (42) Eespool loetletud põhjustel on riiklikel pädevatel asutustel ja ESMA-l vaja võimalikult kiiresti saada teavet lühikeseks müügiga tegelevate ja märkimisväärseid lühikesi netopositsioone suurendavate turuosaliste kohta, et vajaduse korral ennetada olukorda, kus need positsioonid muutuvad müügikorralduste kaskaadini viivateks signaalideks ja sellest tulenevaks oluliseks hinnalanguseks.
- (43) ESMA leiab, et ilma seda meedet pikendamata ei oleks riiklikel pädevatel asutustel ja ESMA-l suutlikkust jälgida adekvaatselt turgu praeguses turukeskkonnas, kus COVID-19 kriisi arenev olemus võib põhjustada äkilist ja olulist müügisurvet ning ELi aktsiate hinna ebatavalist lisavolatiilsust, mida omakorda võib veelgi võimendada lühikeste positsioonide akumuleerumine.
- (44) Samas jälgib ESMA jätkuvalt turutingimusi ja võtab vajaduse korral lisameetmeid, ehkki praegu peab ta piisavaks määruse (EL) nr 236/2012 artiklis 6 sätestatud tavapärase avalikustamiskünnise säilitamist, sest näib, et selle künnist ei ole vaja madaldada, et säilitada korrapäraselt toimivad turud ja leevendada ohte finantsstabiilsusele.

b. Meede leevendab oluliselt ohtu Euroopa Liidu finantssüsteemile tervikuna või selle osale

- (45) Nagu eespool kirjeldatud, oli (ja on jätkuvalt) aktsiatega kauplemisele alates 20. veebruarist 2020 iseloomulik oluline müügisurve ja ebatavaline volatiilsus, mis põhjustab hindade olulist järkjärgulist langust, mõjutades emitente igat liiki sektorites. Nagu eespool tõendatud, võivad lühikeseks müük ja oluliste lühikeste netopositsioonide kogumine võimendada müügisurvet ja langustrendi, millega omakorda kaasneb oht, millel võivad olla väga kahjulikud mõjud finantseerimisasutuste ja muude sektorite äriühingute finantsstabiilsusele.
- (46) Selles kontekstis võivad andmepiirangud riiklikele pädevatele asutustele ja ESMA-le piirata nende suutlikkust kõrvaldada mis tahes negatiivseid mõjusid majandusele ja lõpptulemusena ka Euroopa Liidu finantsstabiilsusele tervikuna.
- (47) ESMA pikendatav meede käsitleb seepärast ajutiselt lühikesest netopositsioonist teatamise künnise alandamiseks riiklikele pädevatele asutustele tõhusalt seda ohtu Euroopa Liidu finantssüsteemi osade stabiilsusele või lõppkokkuvõttes kogu süsteemile, vähendades andmete puudulikkust ja tõhustades riiklike pädevate asutuste suutlikkust käsitleda ilmnevaid ohte vara.

c. Pädevate asutuste ohuseirevõimekuse parandamine

- (48) Tavalistes turutingimustes kasutavad riiklikud pädevad asutused kõigi lühikeseks müügist ja lühikeste netopositsioonide suurenemisest tekkida võivate ohtude seireks Euroopa Liidu õigusaktidega kehtestatud järelevalvevahendeid, eelkõige määrusega (EL) nr 236/2012⁽⁸⁾ kehtestatud lühikestest netopositsioonidest teatamise kohustust.
- (49) Praeguste turutingimuste tõttu on siiski vaja tõhustada riiklike pädevate asutuste ja ESMA tegevust reguleeritud turgudel kauplemiseks lubatud aktsiate agregeeritud lühikeste netopositsioonide seirel. Sel eesmärgil ja arvestades COVID-19 kriisiga seotud püsivat ebakindlust, on oluline, et riiklikud pädevad asutused saaksid jätkuvalt varakult teavet lühikeste netopositsioonide kujunemise kohta, enne kui need jõuavad normaalse tasemeni 0,2% emiteeritud aktsiakapitalist. Seda piltlikustab vahemiku 0,1...0,2% lühikese netopositsiooniga aktsiate pidevalt tõusev protsent ajavahemikus 16. märts – 1. juuni 2020 emiteeritud aktsiakapitalist.
- (50) ESMA pikendatava meetmega säilitatakse seega riiklike pädevate asutuste suutlikkus tulla vara toime mis tahes tuvastatud ohuga, võimaldades neil ja ESMA-l hakata varakult juhtima ohte turgude nõuetekohasele toimimisele ja finantsstabiilsusele, kui peaks ilmneva halvenevate turutingimuste märke.

5. Meetmed ei põhjusta õigusliku arbitraaži riski (määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 3 punkt b)

- (51) ESMA peab määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 alusel meetme vastuvõtmisel ja selle pikendamisel arvestama, kas meede võib põhjustada õigusliku arbitraaži riski.

⁸ Määruse (EL) nr 236/2012 artikkel 5.

(52) Et ESMA pikendatava meede käsitleb turuosaliste teatamiskohustust seoses kõigi reguleeritud turgudel ELis kauplemiseks lubatud aktsiatega, tagab see kõigile riiklikele pädevatele asutustele üheainsa teatamiskünnise, tagades sellega Euroopa Liidu sisestele ja välistele turuosalistele ELi reguleeritud turgudel kauplemiseks lubatud aktsiatega kauplemisel võrdsed tingimused.

6. ESMA meede ei vähenda finantsturgude tõhusust, sealhulgas ei piira finantsturgudel likviidsust ega tekita turuosalistes ebakindlust, mis on ebaproportsionaalne võrreldes meetme kasulikkusega (määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõike 3 punkt c)

(53) ESMA peab hindama, kas meetmel on negatiivseid mõjusid, mida võiks käsitada ebaproportsionaalsetena võrreldes meetme kasulikkusega.

(54) ESMA peab asjakohaseks, et riiklikud pädevad asutused jälgivad tähelepanelikult lühikeste netopositsioonide arengut, enne kui kaaluvad mis tahes uute meetmete võtmist. ESMA märgib, et tavapärane teatamiskünnis (0,2% emiteeritud aktsiakapitalist) ei pruugi olla piisav, et tuvastada trende ja eelseisvaid ohte õigeaegselt praegustes erakorralistes turutingimustes.

(55) Kuigi tõhustatud teatamiskohustuse kehtestamine võis lisada teatamiskohustuslikele üksustele lisakoormust, on viimased praegu juba kohandanud oma sisesüsteeme ESMA otsuse (EL) 2020/525 kohaldamisel ja seepärast ei ole eeldatav, et käesolev pikendatav meede mõjutaks veelgi teatamiskohustuslike üksuste nõuetega täitmise kulusid. Samuti ei piira see turuosaliste suutlikkust hakata osanikuks või suurendada oma lühikest positsiooni osakute vallas. Seega ei kahjusta see turu tõhusust.

(56) Võrreldes muude võimalike ja sekkuvamate meetmetega ei tohiks praegune pikendatav meede kahjustada turu likviidsust, sest piiratud arvu turuosaliste suurem teatamiskohustus ei tohiks muuta nende kauplemisstrateegiaid ja seega nende turul osalemist. Lisaks ei soovita turutegemisele ja stabiliseerimisprogrammidele ettenähtud säilitatava erandiga suurendada nende üksuste koormust, kes osutavad tähtsaid teenuseid seoses likviidsuse tagamise ja volatiilsuse vähendamisega, mis on praeguses olukorras eriti oluline.

(57) Pikendatava meetme kohaldamisalaga seoses on ESMA arvamusel, et selle piiramine ühele või mitmele sektorile või emitentide mis tahes alarühmale ei pruugi saavutada soovitud tulemust. COVID-19 puhangu alguse järel registreeritud hinnalanguste suurus, mõjutatud aktsiate (ja sektorite) mitmekesisus ning ELi majanduste ja kauplemiskohtade vastastikseose aste lubavad oletada, et ELi-ülene meede on tõenäoliselt tõhusam kui sektoripõhised meetmed.

(58) Turu ebakindluse tekitamise suhtes tuleb märkida, et meetmega ei looda uusi regulatiivseid kohustusi, sest sellega üksnes muudetakse juba alates 2012. aastast tavapärasest teatamiskohustust asjaomase teatamiskünnise alandamisega. Samuti rõhutab ESMA, et pikendatav meede piirdub jätkuvalt ainult reguleeritud turul ELis kauplemiseks lubatud aktsiatest teatamisega, et kaasata positsioonid, mille puhul täiendav teatamine on kõige olulisem.

- (59) ESMA arvab seepärast, et selline tõhustatud läbipaistvuskohustus ei tohiks avaldada finantsturgude tõhususele või investoritele kahjustavat mõju, mis oleks ebaproportsionaalne võrreldes meetme kasulikkusega, ega tohiks luua mis tahes ebakindlust finantsturgudel.
- (60) Meetme kestuse osas leiab ESMA, et meetme pikendamine kolme kuu võrra on põhjendatud, arvestades hetkel kättesaadavat teavet ja üldisi ebakindlaid väljavaateid COVID-19 kriisi kontekstis. ESMA kavatses ennistada tavapärase teatamiskohustuse kohe olukorra paranedes, kuid samal ajal ei saa ta välistada võimalust pikendada meetet, kui olukord peaks halvenema või kui turud peaksid jääma haavatavasse olukorda.
- (61) Selle alusel ja alates tänasest peab ESMA seda otsust – pikendada lühikese netopositsiooni ajutise suurendatud läbipaistvuse meetet – praegusi asjaolusid arvestades proportsionaalseks.

7. Konsulteerimine ja teavitamine (määruse (EL) nr 236/2012 artikli 28 lõiked 4 ja 5)

- (62) ESMA on konsulteerinud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga (ESRB). ESRB ei esitanud vastuväiteid kavandatava otsuse vastuvõtmisele.
- (63) ESMA on teavitanud riiklikke pädevaid asutusi kavandatavast otsusest.
- (64) ESMA pikendatavat meetet kohaldatakse alates 17. juunist 2020,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1 **Määratlus**

„Reguleeritud turg“ on käesoleva otsuse kontekstis reguleeritud turg, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/65/EL (finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL)⁽⁹⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 21 määratletud reguleeritud turg.

Artikkel 2 **Ajutised täiendavad läbipaistvuskohustused**

1. Füüsiline või juriidiline isik, kellel on lühike netopositsioon seoses reguleeritud turul kauplemiseks lubatud aktsiatega äriühingu emiteeritud aktsiakapitaliga, peab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 236/2012 artiklite 5 ja 9 kohaselt asjaomast pädevat asutust teavitama, kui positsioon saavutab käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud asjaomase künnise või langeb alla selle.
2. Asjaomane teatamiskünnis on protsent, mis võrdub 0,1%-ga asjaomase äriühingu emiteeritud aktsiakapitalist ja iga 0,1%, mis ületab selle künnise.

Artikkel 3 **Erandid**

1. Artiklis 2 viidatud ajutisi täiendavaid läbipaistvuskohustusi ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 236/2012 artikli 16 kohaselt reguleeritud turul kauplemiseks lubatud aktsiatele, kui peamine aktsiatega kauplemise koht asub kolmandas riigis.
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 236/2012 artikli 17 kohaselt ei kohaldata artiklis 2 viidatud ajutisi täiendavaid läbipaistvuskohustusi turutegemisest tingitud tehingute suhtes.
3. Artiklis 2 viidatud ajutisi täiendavaid läbipaistvuskohustusi ei kohaldata lühikesele netopositsioonile seoses stabiliseerimise teostamisega 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 596/2014 (mis käsitleb turukuritarvitusi)⁽¹⁰⁾ artikli 5 alusel.

⁹ ELT L 173, 12.6.2014, lk 349.

¹⁰ ELT L 173, 12.6.2014, lk 1.

Artikkel 4
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev otsus jõustub 17. juunil 2020. See kehtib kolm kuud alates jõustumise kuupäevast.

Pariis, 10. juuni 2020

Järelevalvenõukogu nimel
Steven Maijoor
eesistuja

LISA

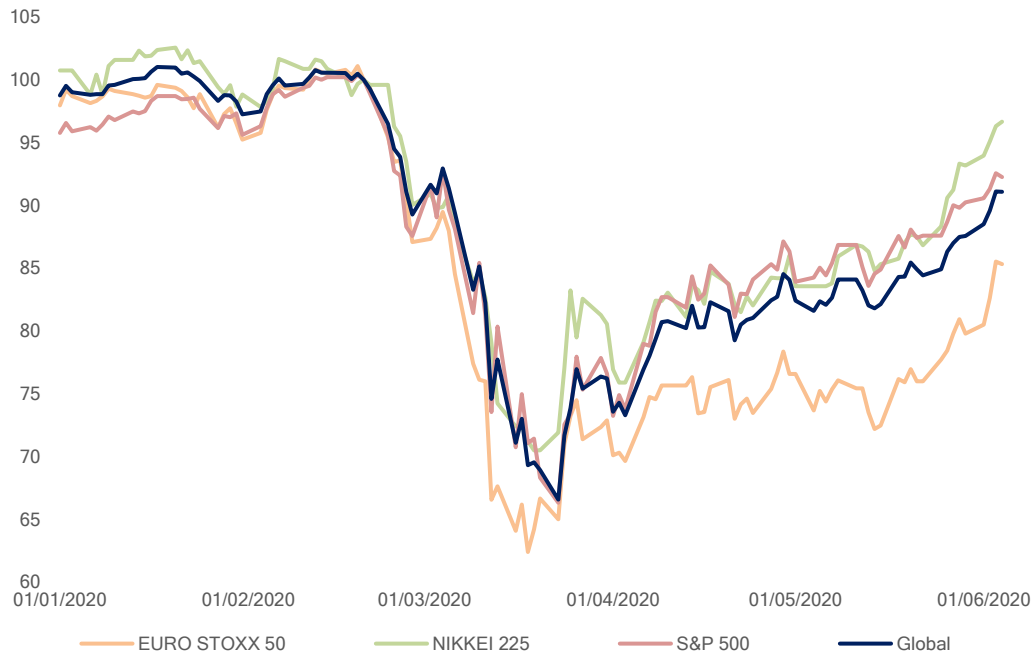
JOONIS 1 – FINANTSNÄITAJAD

	Muutused alates 20.2.2020	Tase
Aktsiaturu liikumised (%)		
STOXX EUROPE 800, v.a Šveits	-16%	117
EURO STOXX INDEX	-13%	364
EURO STOXX 50	-13%	3 323
US S&P500	-8%	3 112
JP Nikkei	-3%	22 864
Ülemaailmne	-9%	211
Euroopa pangad	-30%	104
IT finantsinstrumendid	-29%	28
ES finantsinstrumendid	-35%	42
DE finantsinstrumendid	-11%	126
FR finantsinstrumendid	-28%	130
Volatiilsus (%)		
VSTOXX	13	28
VIX	9	25
Krediidiriski vahetustehingud (baaspunktides)		
Euroopa ettevõtted	22	62
Euroopa kõrget intressi maksvad emitendid	157	355
Euroopa finantsinstrumendid	29	73
Euroopa finantsinstrumentidele allutatud instrumendid	62	149
10-aastased riigivõlakirjad (baaspunktides, tase %)		
DE10Y	15	-0,29
ES10Y	32	0,55
FR10Y	23	0,01
IT10Y	51	1,42
US10Y	-67	0,86
GB10Y	-24	0,34
JP10Y	9	0,05

Märkus: andmed seisuga 4.6.2020.

Allikad: Refinitiv EIKON; ESMA.

JOONIS 2 – AKTSIAINDEKSID ÜLE MAAILMA

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Global

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources : Refinitiv Datastream, ESMA.

Ülemaailmne

Märkus: omakapitali hinnad. 2.2.2020 = 100.
Allikad: Refinitiv Datastream, ESMA.

JOONIS 3 – VOLATIILSUSNÄITAJAD

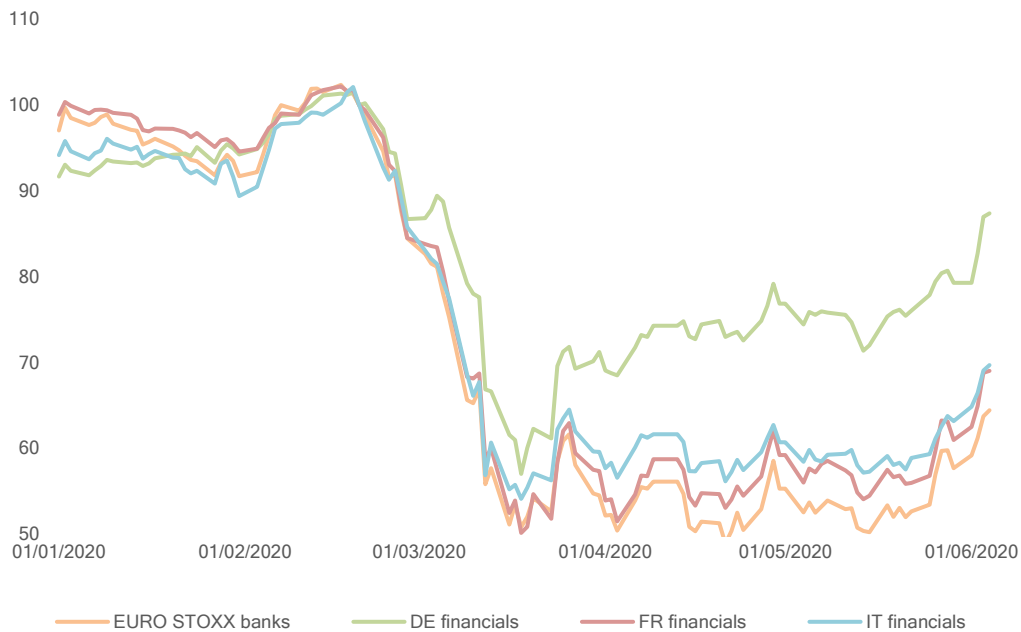

Note: Implied volatilities of EURO STOXX 50 (VSTOXX) and S&P 500 (VIX), in %.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Note: Implied volatilities of EURO STOXX 50 (VSTOXX) and S&P 500 (VIX), in %.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA

Märkus: EURO STOXX 50 (VSTOXX) ja S&P 500 (VIX) eeldatud volatiilsus, %.
Allikad: Refinitiv Datastream, ESMA

JOONIS 4 – ELI FINANTSAKTSIAINDEKSID

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Märkus: omakapitali hinnad. 2.2.2020 = 100.
Allikad: Refinitiv Datastream, ESMA.

JOONIS 5 – ELI KREDIIRISKI VAHETUSTEHINGU MARGINAALI INDEKSID

Note: CDS spreads on European IG corporates (iTraxx Europe), European HY corporates (iTraxx Europe Crossover) and European Financials, in bps.
Sources: Refinitiv EIKON, ESMA.

Note: CDS spreads on European IG corporates (iTraxx Europe, European HY corporates (iTraxx Europe Crossover) and European Financials, in bps.

Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Märkus: Euroopa investimisjärgu krediireitingu äriühingute (iTraxx Europe, Euroopa suure tootlikkusega äriühingud (iTraxx Europe Crossover) ja European Financials) krediidiriski vahetustehingu marginaalid (baaspunktides).
Allikad: Refinitiv Datastream, ESMA.

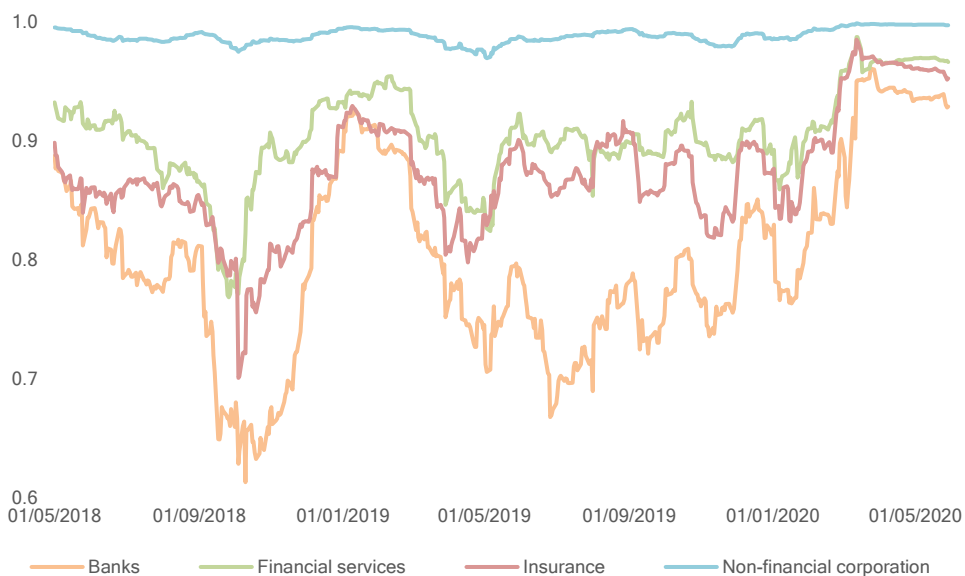
JOONIS 6 – EUROOPA AKTSIAINDEKSITE MUUTUMINE RIIKIDES

	Protsendi muutus alates 20. veebruarist 2020
STOXX EUROPE 800, v.a Šveits	-15,78%
EURO STOXX INDEX	-12,72%
EURO STOXX 50	-13,07%
AT	-23,30%
BE	-14,86%
BG	-15,69%
CY	-34,73%
CZ	-13,94%
DE	-7,32%
DK	-2,48%
EE	-13,16%
ES	-21,88%
FI	-8,66%
FR	-15,91%
GB	-13,93%
GR	-26,64%
HR	-17,16%
HU	-17,83%
IE	-12,90%
IS	-4,44%
IT	-20,01%
LT	-1,98%
LU	-21,60%
LV	-1,81%
MT	-12,92%
NL	-9,17%
EI	-10,22%
PL	-13,47%
PT	-13,64%
RO	-11,45%

SE	-9,47%
SI	-10,83%
SK	0,07%

Märkus: andmed seisuga 4.6.2020.
Allikad: Refinitiv EIKON; ESMA.

JOONIS 7 – EURO STOXX EUROPE 600 IGAPÄEVASE TULU JA SEONDUVATE SEKTORIPÕHISTE INDEKSITE KORRELATSIOON

Note: Correlations between daily returns of the STOXX Europe 600 and STOXX Europe 600 sectoral indices. Calculated over 60-day rolling windows.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Banks
Financial services
Insurance
Non-financial corporation

Note: Correlations between daily returns of the STOXX Europe 600 and STOXX Europe 600 sectoral indices. Calculated over 60-day rolling windows.

Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

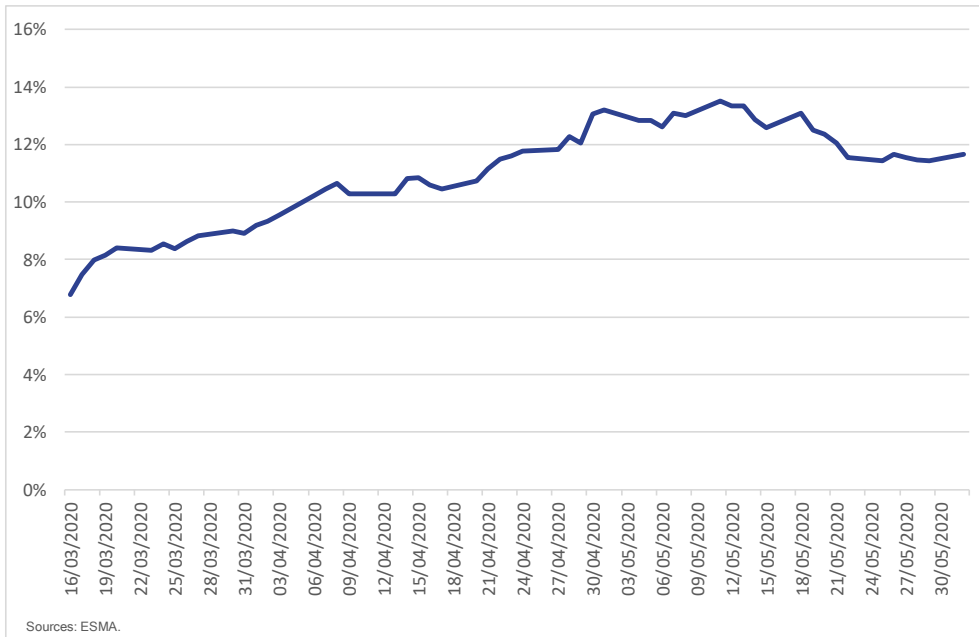
Pangad
Finantsteenused
Kindlustus
Mittefinantsettevõtted

Märkus: STOXX Europe 600 igapäevase tulu ja STOXX Europe 600 sektoripõhiste indekse korrelatsioonid. Arvutatud 60-päevase libiseva akna alusel.

Allikad: Refinitiv Datastream, ESMA.

JOONIS 8 – LÜHIKE NETOPOSITSIION 0,1%...0,2% AJAVAHEMIKUS 16. MÄRTSIST 1. JUUNINI 2020

Sources: ESMA

Allikad: ESMA